ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v hlavním líčení konaném dne 19. 12. 2018 v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Šárky Skalské a soudců přísedících Ing. Kristiny Ospalíkové a Jaromíra Malchara

takto:

Obžalovaný
Rostislav K.,

narozený dne xxx v xxx, trvale bytem xxx, v současné době ve vazbě ve Vazební věznici v Ostravě,

je vinen, že

v průběhu vánočních svátků roku 2017, v důsledku vzniklé obtížné životní situace, v jejímž rámci pravidelně, nejméně dva dny v týdnu, pečoval o svou těžce nemocnou manželku – poškozenou Naděždu K., nar. xxx, která se, s ohledem na krvácení do mozku, prodělané dne 13. 6. 2014, nacházela upoutána na lůžko v imobilním stavu, s částečným ochrnutím všech čtyř končetin, tedy zcela závislá na pomoci druhých osob,

pod vlivem permanentního stresu plynoucího z nadměrné zátěže při opatrování posledně jmenované, v obavě, že péči o manželku, ale též o svou tchýni vysokého věku - poškozenou Kristýnu O., nar. xxx, nezvládne,

začal zvažovat různé způsoby usmrcení obou poškozených, mimo jiné též udušení,

načež dne 16. 4. 2018, s ohledem na svou aktuální fyzickou indispozici, jakož i psychické vyčerpání, vnímajíc svou aktuální situaci jako nadměrně zatěžující, nepřekonatelnou, neschopen ji řešit adaptivním způsobem a v návaznosti na to pociťujíc bezmoc, zároveň silné zklamání, rozhořčení i vlastní újmu,

své předchozí úvahy realizoval, když pod deliberačním vlivem požitého alkoholu, v době kolem 06:30 hodin, v xxx, na ulici xxx, v rodinném domě č. xxx, který v tu dobu obýval společně s poškozenými, veden záměrem jak Naděždu K. tak Kristýnu O. usmrtit udušením, vybaven igelitovým sáčkem o rozměrech cca 30 x 30 cm,

vystoupal do prvního patra rodinného domu, kde se nacházela ložnice Kristýny O., přisedl si na kraj válendy, na níž posledně jmenovaná spala, jakmile se probudila, sdělil jí, že „to už není žádný život" a v okamžiku, kdy chtěla vstát, využívaje své výrazné tělesné převahy, začal poškozenou dusit tím způsobem, že jí igelitovým sáčkem zakryl ústa a rukou pevně stlačil nosní dírky, vzápětí, aby zamezil jejímu odporu, na ni obkročmo naklekl, přisedl ruce a v dušení pokračoval až do okamžiku, kdy zůstala bezvládně ležet v lůžku,

vzápětí odešel do obývacího pokoje umístěného v přízemí rodinného domu, zde přistoupil k polohovací posteli, na níž spala Naděžda K. a této, se slovně vyjádřenou omluvou i přesvědčením, že „to pro všechny bude vysvobození", vědom si skutečnosti, že poškozená se z důvodu své nemoci nebude schopna jakýmkoliv způsobem bránit, ji začal dusit tím způsobem, že jí stejným igelitovým sáčkem zakryl ústa, rukou pevně stlačil nosní dírky a v dušení pokračoval až do okamžiku, kdy již na poškozené nepozoroval známky dýchání,

přičemž shora popsaným násilným jednáním došlo u poškozených Kristýny O. a Naděždy K. k zamezení výměny plynů mezi plícemi a zevním prostředím, což vedlo jednak k těžkému otoku mozku a v řádu několika minut od počátku dušení k navazující smrti obou poškozených, a v případě poškozené Kristýny O. rovněž ke vzniku zlomeniny pravého horního rohu štítné chrupavky, krevní podlitiny na hrudníku vpravo, v blízkosti klíční kostí a podlitiny i oděrky kůže lokalizované na pravém zápěstí i hřbetu pravé ruky,

tedy

jiného úmyslně usmrtil po předchozím uvážení a uvedený čin spáchal na dvou osobách,

čímž spáchal

zločin vraždy podle § 140 odstavec 2, odstavec 3 písmeno a) trestního zákoníku,

a odsuzuje se

podle § 140 odstavec 3 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody **v trvání 15 /patnácti/ roků**.

Podle § 56 odstavec 2 písmeno a), odstavec 3 trestního zákoníku se pro účely výkonu trestu zařazuje do **věznice s ostrahou**.

Podle § 229 odstavec 1 trestního řádu se poškozená Česká průmyslová zdravotní pojišťovna Ostrava, Jeremenkova 11, Ostrava – Vítkovice se svým nárokem na náhradu škody **odkazuje** na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

1. Na základě dokazování, které bylo provedeno jak v přípravném řízení, tak v průběhu hlavního líčení, bylo zcela jednoznačně prokázáno, že obžalovaný Rostislav K. se dne 16. 4. 2018 dopustil závažné násilné trestné činnosti a to tím způsobem, že v místě svého trvalého bydliště úmyslně usmrtil udušením nejprve svou tchyni Kristýnu O. a následně stejným způsobem také svou manželku Naděždu K., kdy v důsledku jednání obžalovaného u obou poškozených došlo k zamezení výměny plynů mezi plícemi a zevním prostředím, což u nich vedlo jednak k těžkému otoku mozku a v řádu několika minut od počátku dušení k navazující smrti obou poškozených tak, jak je objektivizováno jednotlivými znaleckými posudky. Současně bylo prokázáno, že tohoto trestného jednání se obžalovaný dopustil pod vlivem permanentního stresu plynoucího z nadměrné zátěže při opatrování své manželky Naděždy K. a v obavě, že péči o manželku, ale také o svou tchyni vysokého věku, již nezvládne, když současně bylo prokázáno, že již v předchozí době, a to v průběhu vánočních svátků roku 2017 v důsledku vzniklé obtížné životní situace začal zvažovat různé způsoby usmrcení obou poškozených, mimo jiné též udušení a tento záměr následně realizoval právě dne 16. 4. 2018, a to mimo jiné s ohledem na svou aktuální fyzickou indispozici, jakož i psychické vyčerpání.

2. **Obžalovaný Rostislav K.** se k vytýkanému trestnému jednání poměrně podrobně vyjádřil krátce po spáchání trestného činu, a to v rámci svého výslechu dne 17. 4. 2018. V průběhu této výpovědi podrobně popsal nejen události, které bezprostředně předcházely spáchání trestného činu, ale také samotný skutek.

   Uvedl, že kolem 23. 3. 2018 on sám onemocněl a zůstal v nemocenském stavu. Nebylo mu dobře, a přestože se cítil zdravotně špatně, vzal si na víkend již dne 12. 4. 2018 svou manželku Naděždu K. domů z ústavu. Vracet ji měl v pondělí 16. 4. 2018. V neděli krátce před skutkem se nic zvláštního nedělo, v noci jako vždy svou manželku otáčel, pak si šel lehnout a znovu ji otáčel kolem 03.00 hodiny ranní. Poté již do 06.00 hodin do rána moc nespal a neustále se mu vracely myšlenky „přestěhovat se někam jinam, odejít na jiný svět“. Jeho aktuální zdravotní stav i špatné počasí, které venku panovalo a představa, že v pondělí ráno svou manželku znovu poveze do ústavu, zmokne vozík a bude to komplikace, ho dohnaly k rozhodnutí zrealizovat zlý sen. Asi kolem 06.30 hodin šel nahoru za tchyní Kristýnou O., vzal si s sebou igelitový sáček a říkal si, že pokud bude tchyně spát, tak to zrealizuje, pokud bude vzhůru, tak to dělat nebude. Tchyně spala, a proto přisedl na pravý okraj její postele, kdy v tu chvíli se trošku probrala a on jí řekl: „To už není život.“ Tchyně mu dala plačky za pravdu, souhlasně pokývala hlavou, chtěla pomalu vstát, ale on už jí nedal šanci. Přitiskl jí pravou rukou sáček na ústa a levou rukou jí stiskl nos. Současně, aby zamezil případnému bránění se tchyně, jí obkročmo přisedl ruce k jejím bokům. Ona byla jako věchýtek, takže se nebránila. Jeho obavy, že se bude bránit, byly liché. Nestihla nic říct. Nemá představu, jak dlouho tchyni přidržel. Pak jen zkusil její ruku, zjistil, že je bezvládná, a proto odešel dolů. Tam spala jeho manželka Naďa na polohovací posteli. Přistoupil k ní a znovu se slovy: „Promiň, Naděnko!“ udělal to samé tím stejným igelitovým sáčkem. Udělal to stejně, kdy levou rukou manželce stiskl palcem a ukazováčkem nosní dírky k sobě a druhou rukou igelitový sáček přiložil na její ústa. Stál u polohovací postele z boku, ze strany od kuchyně. Jak dlouho to prováděl, to opět neví. Naďe potom něžně zavřel oči a zkoušel dech, protože měla otevřenou pusu - už nedýchala.

Obžalovaný popsal, že po daném skutku cítil takové zvláštní uvolnění, všechno to z něj spadlo a nebyl ani nervózní. Pak šel do kuchyně, uvařil si kávu, kdy mohlo být kolem 07.00 hodin. S kávou šel kolem Nadi přes obývák na zahradu, kde si sedl a zakouřil. Věděl, že se nenahlásí na policii, ale „vyřeší se i on sám". Poté vyjel svým autem z garáže a opět nenašel odvahu ukončit i svůj život z obavy, že to nevyjde. Chtěl jet na Martinov a někde v zatáčce to napálit, ale nakonec se tak nerozhodl a rozmyslel si to. Cestou zpět si koupil bednu piva zn. Ostravar a jel domů. Doma potom piva popíjel, vzal si asi 4 láhve a zkontroloval stav obou žen pohledem. V průběhu toho, kdy popíjel piva v kuchyni, současně napsal dopis svým synům a své matce v tom smyslu, ať mu odpustí jeho rozhodnutí, ale že už nemohl dál. Pak si vzal velký černý igelitový pytel a froté opasek od županu, že svůj život také takto skoncuje. Obojí položil na skleněný nízký stolek v obýváku a se dvěma pivy šel na zahradu uvažovat o dalším postupu. Měl v plánu nasadit si ten pytel na hlavu a opaskem od županu jej utáhnout kolem krku. V okamžiku, kdy byl na zahradě, zatelefonoval své známé Janě M. a sdělil jí, co udělal a také to, ať se na něj nezlobí, že volá naposled. Janě řekl, že zrealizoval svou černou myšlenku a na druhém konci telefonu slyšel, že Jana brečí.

Z jeho dalších úvah na sebevraždu však sešlo, neboť ho vyrušil zvonek, kdy venku před dveřmi stál nějaký člověk z ČEZu, který mu přišel nabídnout výhodnější odběr elektřiny. Proto ho pozval dál, věc spolu řešili v kuchyni u stolu, ale než pořádně stačili cokoliv probrat, ozval se druhý zvonek, a to přijela policie.

V průběhu této výpovědi také obžalovaný popsal období od data 13. 6. 2014, kdy nastala u jeho manželky Nadi vážná zdravotní komplikace, po níž zůstala ochrnutá, vystřídala několik léčebných zařízení a nakonec byla umístěna v ústavu na xxx. Odtud si ji brával na víkendy domů, staral se o ni, mezitím chodil do práce, staral se o dům i o nemocnou tchyni. Uvedl také, že přestože byla jeho manželka nevyléčitelně nemocná, slíbil jí, že se o ni postará. Manželku velmi miloval a dokud mohl a všechno zvládal, tak to šlo, ale postupně dostával strach o sebe, že to prostě nezvládne. Právě ve výpovědi v přípravném řízení obžalovaný také uvedl, že nějak před Vánocemi roku 2017 se začal cítit špatně a začal se bát, že to všechno nezvládne a že jeho manželka i tchyně zůstanou samy. Postupně kolem těch vánoc začal uvažovat o nějakém vysvobození, a to o vysvobození všech tří, tedy manželky, tchyně i sebe samého. Přemýšlel o tom o víkendech nebo i v práci. Třeba ho napadlo, když jeli z xxx autem všichni tři, že by to někde „napálil", ale zase to hned zavrhl, protože si uvědomil, že ony dvě by mohly zemřít a on někde vypadnout a přežít nebo mít trvalé následky. V poslední době mu to „šrotovalo" ještě více, jak to udělat, třeba ve spánku udušením, aby tam nebyla žádná krev. O žádných jiných způsobech neuvažoval. Napadlo ho to jako rychlé a jednoduché vysvobození. O tom, že by sám vyhledal nějakou odbornou pomoc, nikdy neuvažoval.

Obžalovaný poměrně obsáhle vypovídal také v průběhu hlavního líčení dne 18. 12. 2018, kdy však k vlastnímu skutku se již vyjadřovat nechtěl a víceméně svou výpověď směřoval k popisu událostí, které nastaly po datu 13. 6. 2014. Toho dne vážně onemocněla jeho žena Naďa, kdy se jí udělala výduť na hlavní mozkové tepně a po této zdravotní komplikaci zůstala ochrnutá, nekomunikovala, krmena byla přes sondu zavedenou do žaludku. Vystřídala několik ústavů, které obžalovaný mnohdy problematicky zařizoval a nakonec si začal manželku na víkendy brát domů, staral se o ni, zařídil veškeré potřebné vybavení a kromě toho ještě chodil do práce, kdy pracoval jako xxx. Kromě této náročné péče o manželku se staral také o svou nemocnou tchyni, která s nimi sdílela společnou domácnost a na něm také byl celkový chod domácnosti, nakupování a další péče. Svou ženu velmi miloval, žili spolu 35 let šťastně a spolu, nikoliv jen vedle sebe. Měli spolu krásný aktivní život. Proto i poté, kdy se stala ta zdravotní komplikace, jí slíbil, že se o ni postará. Velmi pozitivně a hezky se obžalovaný vyjadřoval také o své tchyni, kterou oslovoval „babča".

V průběhu hlavního líčení se již nechtěl vyjadřovat k samotnému skutku a pouze poté, kdy mu byla přečtena část výpovědi z přípravného řízení, kde vlastní skutek podrobně popsal, uvedl, že to souhlasí a nijak svou výpověď z přípravného řízení nerozporoval. Stejně se vyjádřil také k té pasáži, kdy v přípravném řízení uváděl, že již od Vánoc roku 2017 občas přemýšlel o tom, jakým způsobem toto trápení ukončit. U hlavního líčení pak doplnil, že on sám neměl právo rozhodnout za obě poškozené, ale tím, že chtěl být třetí oběť, tak nezvažoval závažnost toho, co nakonec udělal.

Závěrem své výpovědi u hlavního líčení obžalovaný uvedl, že už se mu nechce o tom mluvit a nechce se k tomu vracet. Ve vazbě se mu v současné době zdají pouze pěkné sny ze života. Všechno je mu líto, že to tak muselo dopadnout. Jakýkoliv trest pro něj bude doživotí.

3. V přípravném řízení i u hlavního líčení byli vyslechnuti svědci, kteří se převážně vyjádřili k osobě obžalovaného i rodinnému soužití manželů K.

Svědek Martin K. je starším synem obžalovaného a jak v přípravném řízení, tak také u hlavního líčení po řádném poučení nevyužil svého zákonného práva odmítnout výpověď a k věci se vyjádřil. Uvedl, že manželství jeho rodičů bylo opravdu pěkné a harmonické a dodnes nepochopí, že se něco takového mohlo stát. S rodiči v rodinném domku žila také babička Kristýna O., která byla skvělá ženská, o všechno se starala, ale také byla tak trošku „generál“. K vážným rozporům sice nedocházelo, ale k drobným roztržkám ano. Babička často mamku kritizovala při různých pracovních činnostech a poučovala, jak co má dělat. Také tento svědek uvedl, že veškerý chod rodiny se změnil v okamžiku, kdy dne 13. 6. 2014 došlo k vážnému zdravotnímu poškození jeho matky, kterou sice lékaři zachránili, ale v podstatě zůstala jenom tělesná schránka. Otec se k celé situaci postavil skvěle - jezdil s ní ven, trávil s ní čas a svůj život už nežil. Spal u její postele, často opřený vsedě o její postel a potom jezdil do práce. Svědek obžalovanému říkal, že se tohle dlouho nedá zvládnout. Každý normální chlap by utekl, ale obžalovaný to vše zvládal. Zvládal práci, v noci vstával, matku otáčel, krmil ji, jezdil za ní. Také v době krátce před skutkem svědek říkal obžalovanému, aby si odpočinul vzhledem ke svému onemocnění, aby nechal mamku v péči ústavu nějakou dobu, ale nestalo se tak. Popsal také, že ani v době, kdy byl otec na přelomu března a dubna 2018 nemocný, nenechala ho babička odpočinout a vše musela organizovat po svém. Svědek babičku chápe, byla to její dcera, dýchala by za ni, ale nastavila otci takový řád, že ho nenechala ani vydechnout. Svědek se domnívá, že obžalovaný už z tohoto kolobě nemohl ven, byl to poctivec a byl velmi zodpovědný. Závěrem své výpovědi svědek řekl, že to, co jeho otec udělal, určitě není správné, ale stalo se to, je to jeho otec a on svůj postoj k němu nezmění.

Svědkyně Blanka P. se v přípravném řízení sama přihlásila policii s tím, že chce k věci vypovídat a i u hlavního líčení vylíčila obžalovaného jako velmi poctivého a starostlivého člověka, který se pečlivě staral o svou nemocnou manželku, brával si ji domů na víkendy z ústavu a v této péči mu také pomáhala Kristýna O., i když vzhledem ke svému věku i zdravotním problémům už tato péče nemohla být stoprocentní. Svědkyně rodinu K. nenavštěvovala nijak často, ale tak jednou za dva měsíce na návštěvu přišla a pokud byla v té době doma z ústavu paní Naďa, pak ta péče byla vždy perfektní. O události ze dne 16. 4. 2018 se dozvěděla od své dcery a následně z médií, kdy celou tu záležitost si nedokázala nijak vysvětlit, byl to pro ni šok a dodnes tomu nemůže uvěřit.

Svědkyně Jana M. poznala obžalovaného nejprve pracovně a z tohoto čistě pracovního vztahu následně vznikl vztah kamarádský, kdy v podstatě i s manželkou Naďou se stali rodinnými přáteli. Postupně poznala vlastně celou rodinu a hovořila o nich v tom směru, že to jsou senzační lidé. I po události v měsíci červnu 2014, kdy paní Naďa vážně onemocněla, zůstali v kontaktu, a to zejména telefonním a jednou ročně svědkyně do Ostravy k nim

jezdila na návštěvu. Svědkyně uvedla, že v průběhu těch čtyř let byla péče obžalovaného o jeho manželku obdivuhodná. Staral se o ni moc dobře, dojížděl za ní do nemocnice a postupně si ji začal brát také domů na víkendy. Krátce před skutkem v měsících březnu a dubnu 2018 telefonicky s obžalovaným svědkyně hovořila, kdy si on sám stěžoval na únavu. Rozhodně jí však nepřipadalo, že by se schylovalo k nějaké takové události. Dne 16. 4. 2018 ona sama kolem 08.00 hodin ráno poslala obžalovanému SMS zprávu, neboť věděla, že má jít po pracovní neschopnosti znovu do práce, a proto mu popřála hezký pracovní týden. On jí odepsal a v této SMS zprávě napsal, že mu svědkyně může naposledy zavolat a současně jí poslal telefonní číslo na svého syna Martina. Svědkyně nevěděla, co se děje, a proto mu následně zavolala. Obžalovaný jí řekl, že už se to dál nedá a že holkám bude lépe. Svědkyně obžalovanému řekla, že nic takového nesmí udělat a on jí odpověděl, že už je pozdě, že holky už spí. Svědkyně se ho zeptala, co se stalo a on jí řekl, že obě udusil. Svědkyně už dál neměla sílu se na nic ptát a brečela. Obžalovaný jí ještě řekl, že si buď něco udělá nebo zavolá policii. Poté se rozloučil. Svědkyně byla v té době v práci, nejprve po tomto telefonátu byla zcela paralyzovaná a následně celou věc oznámila svému manželovi, který byl také v šoku a po krátké době zavolal na policii, a to někdy asi kolem 09.30 hodin. Svědkyně také vyslovila svou domněnku, že si rozhodně nemyslí, že by obžalovaný svůj čin plánoval. Muselo se jednat o nějaký zkrat, kdy celou situaci poslední dobou špatně snášel. Vzal si na sebe velké břemeno. U hlavního líčení svědkyně potvrdila, že i po tomto incidentu zůstali s obžalovaným v kontaktu, zejména písemném a dvakrát ho také navštívili ve vazební věznici.

4. V průběhu hlavního líčení dne 18. 12. 2018 byly za souhlasu obžalovaného i státního zástupce dle § 211 odst. 1 tr. řádu čteny také další dvě svědecké výpovědi učiněné v přípravném řízení.

   Svědek Milan P. zná rodinu K., neboť v blízkosti jejich bydliště sám bydlí a rovněž v dřívější době Naděžda K. pracovala v jeho prodejně jako prodavačka. Poté, kdy vážně onemocněla, ji párkrát navštívil a ve své výpovědi potvrdil dobré rodinné vztahy i vzornou péči obžalovaného o nemocnou manželku.

   Svědek Radim B. obžalovaného dříve neznal a dostal se s ním poprvé do kontaktu právě dne 16. 4. 2018 krátce po skutku. Tehdy jako obchodní zástupce společnosti Bohemia Energy prodej s.r.o. zazvonil u dveří domu rodiny K. s tím, že jim nabídne výhodnější odběr energie. Tehdy mu otevřel právě obžalovaný, který mu sdělil, že má nemocenskou, ale pozval ho dál. Usadili se oba v kuchyni a obžalovaný mu předložil smlouvu týkající se odběru elektrické energie, která byla vedena na jeho manželku Naděždu K. Po dotazu svědka, zda je manželka doma, mu obžalovaný odpověděl, že manželka je ležák a že má plnou moc a veškeré záležitosti řeší za ni. Toto jednání mezi svědkem a obžalovaným mohlo trvat asi 5 až 6 minut, kdy svědek uvedl, že si v domě všiml, že na polohovací posteli leží nějaká osoba a po sdělení obžalovaného ohledně manželky si vyhodnotil, že tato osoba je asi manželka obžalovaného a momentálně spí. Po celou dobu obžalovaný na svědka působil normálním dojmem, byl vstřícný, nebyl nijak nervózní, mluvil srozumitelně a klidně. Alkohol z něj necítil, opilý mu obžalovaný nepřipadal. Po tomto krátkém jednání někdo zazvonil, kdy obžalovaný šel otevřít a svědek zjistil, že u domu se nacházejí příslušníci Policie ČR a přijeli zkontrolovat dům. Následně pochopil, že v domě se nacházejí dvě mrtvé osoby.

5. Již v přípravném řízení byl vypracován **znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství a toxikologie** a také jeho doplněk a tyto znalecké posudky byly v průběhu hlavního líčení za souhlasu obžalovaného i státního zástupce, to je v souladu s ustanovením § 211 odst. 5 tr. řádu, čteny.

Na základě provedené pitvy obou poškozených znalci dospěli k závěru, že zevní prohlídkou těla byly u obou poškozených zjištěny známky nasvědčující pro dušení.

U **poškozené Naděždy K.** nebyla zjištěna poranění mechanického charakteru vznikající působením tupého násilí. Vnitřní prohlídkou těla této poškozené byly zjištěny známky dušení, kdy plíce byly rozepjaté, pod poplicnicí se nacházely četné tečkovité krevní výrony, přední okraje byly zaoblené s výskytem drobných vzduchem vyplněných bublin. Krevní výrony se nacházely v oblasti přísrdečníku. Pravá srdeční komora byla přeplněná krví, levá srdeční komora byla svraštělá a prázdná. Mozek vykazoval známky těžkého otoku. Mozkové závity byly oploštělé, rýhy zúžené, na spodině mozku byly vytvořeny hluboké tlakové kužely. Všechny orgány byly překrvené a ve velkých cévách se nacházela tekutá krev. Z onemocnění přirozené povahy byla u této poškozené zjištěna povšechná arterioskleróza postihující tepny věnčité, srdečnici a mozkové tepny, které byly zúženy z jedné čtvrtiny průsvitu. Na větvích pravé střední mozkové tepny byly naloženy kovové svorky. V oblasti pravostranných středových jader mozku, stejně jako pravého spánkového a čelního laloku mozku, byla nervová tkáň narezavělé barvy, setřelé struktury a křehké konzistence. Jednalo se o starší ložiska v důsledku infarktu mozku. Do předního rohu levé postranní komory byl zaveden vertikuloperitoneární shunt. Přes přední stranu břicha vpravo byla do žaludku zavedena umělá sonda (PEG). Mikroskopickým vyšetřením orgánů odebraných při soudní pitvě byl tento nález potvrzen. Znalci dospěli k závěru, že bezprostřední příčinou smrti poškozené Naděždy K. bylo udušení při uzavření dýchacích otvorů neprodyšným materiálem. Jde o smrt násilnou, která je v přímé příčinné souvislosti s napadením druhou osobou dne 16. 4. 2018. Mechanismus úrazového děje znalci rekapitulovali tak, že rozhodným mechanismem pro nástup smrti bylo dušení. Zakrytím nosu a úst rukou nebo měkkým cizím předmětem (např. plastovým sáčkem) přiléhajícím na nos a ústa došlo k zabránění výměny plynů mezi plícemi a zevním prostředím, což se projevilo příznaky typickými pro dušení, to je krevními výrony v obličeji, ve spojivkách i v předsíni dutiny ústní. Plíce byly rozepjaté s četnými krevními výrony pod poplicnicí a drobnými vzduchem vyplněnými bublinami v oblasti plicních hran. Na základě těchto změn pak vznikl těžký otok mozku s následnou smrtí. Rychlost, s jakou dochází k dušení, závisí na tom, zda ucpání nosu a úst bylo úplné nebo jen částečné. Na nástupu smrti se mohla podílet i složka reflexní, a to prostřednictvím podráždění nervových svazků probíhajících krkem. Doba zachranitelnosti v případech, kdy dojde k úplnému uzávěru a neprůchodnosti dýchacích cest, je v literatuře odhadována přibližně na rozpětí 4 až 5 minut. Na těle poškozené Naděždy K. nebyla zjištěna přítomnost poranění, se kterými se znalci setkávají v případě sebeobrany a rovněž zde nebyla zjištěna žádná poranění mechanického charakteru vznikající působením tupého násilí. Z toxikologického vyšetření vyplynulo, že v krvi této poškozené byl prokázán Metamizol a Sertralin, což jsou analgetikum a antidepresivum.

Stejnou příčinu smrti i skutečnost, že se jednalo o smrt násilnou, znalci konstatovali také v případě **poškozené Kristýny O.** U této poškozené zevní prohlídkou znalci zjistili dvě skupiny poranění, a to krevní výrony lokalizované v měkkých tkáních obličeje nasvědčující pro dušení a dále mechanické úrazové změny charakteru oděrek kůže a krevních podlitin různého stáří. Čerstvé oděrky kůže se nacházely na čele vlevo, na hřbetu nosu, pravém zápěstí a hřbetu pravé ruky. Čerstvé krevní podlitiny prosvítaly kůží také na hrudníku vpravo, na pravém zápěstí a hřbetu pravé ruky. Vnitřní prohlídkou těla pak byla zjištěna zlomenina pravého horního rohu štítné chrupavky s prokrvácením měkkých tkání v okolí a známky dušení na plicích. Z onemocnění přirozené povahy byla zjištěna povšechná arterioskleróza postihující tepny věnčité a srdečnici. Dvojcípá a aortální chlopeň byla nahrazena umělou protézou, na pravou věnčitou tepnu byl našit žilní bypass a dále byl prokázán stav po starší částečné chirurgické resekci žaludku a stav po chirurgickém odstranění štítné žlázy a červovitého výběžku starého data. Mechanismus úrazového děje znalci rekapitulovali tak, že

na těle zemřelé byly zjištěny úrazové změny svědčící pro dušení, ale také úrazové změny svědčící pro působení tupého násilí malé až střední intenzity síly. Rozhodným mechanismem pro nástup smrti bylo dušení. Zlomenina pravého horního rohu štítné chrupavky pak mohla vzniknout pevným úchopem krku druhou osobou. Lze připustit stisk či pevný úchop, ale i stlačení krku dolní končetinou proti pevné podložce, či nakleknutí na tělo poškozené. Tímto mechanismem mohly vzniknout i čerstvé krevní podlitiny na hrudníku vpravo v blízkosti klíční kosti. Čerstvé krevní podlitiny a oděrky kůže lokalizované na pravém zápěstí a hřbetu pravé ruky pak mohly vzniknout při sebeobraně poškozené. Rovněž i u této poškozené krevním rozborem byl zjištěn pouze kofein a nikotin, jakož i analgetika proti bolesti.

Mechanismus nástupu smrti obou zemřelých znalci na podkladě provedené soudní pitvy rekapitulovali tak, že obě poškozené zmírají na udušení při uzavření dýchacích otvorů neprodyšným materiálem. Tímto materiálem mohl být znalcům předestřený plastový sáček. S uvedeným mechanismem dušení se v soudně lékařské praxi dominantně lze setkat při útoku ze strany druhé osoby. Poškozenými jsou ve většině případů děti či osoby bezbranné tak, jak tomu bylo v daném konkrétním případě. V případě, že dojde k úplnému uzávěru a neprůchodnosti dýchacích cest, je doba přežívání a zachranitelnosti poškozených v literatuře odhadována přibližně na rozpětí 4 až 5 minut. Pokud znalci přihlédli k rozvoji posmrtných změn obou zemřelých, pak lze dovodit, že s vysokou mírou pravděpodobnosti došlo nejdříve k úmrtí Kristýny O. a teprve následně k úmrtí Naděždy K.

V případě toxikologické analýzy krevního vzorku obou poškozených nebyl u žádné z nich zjištěn alkohol či jiné návykové látky. Krevní vzorek byl odebrán také obžalovanému Rostislavu K. a u něj bylo zjištěno, že ve vzorku krve odebrané dne 16. 4. 2018 ve 13.50 hodin bylo stanoveno 0,68 g/kg alkoholu, ve vzorku krve odebrané téhož dne ve 14.11 hodin bylo stanoveno 0,62 g/kg alkoholu. V moči podezřelého pak bylo stanoveno 1,33 g/kg alkoholu. Na základě zpětného propočtu ze stanovené koncentrace alkoholu v krvi obžalovaného by se hladina alkoholu v krvi dne 16. 4. 2018 v době kolem 06.30 hodin mohla pohybovat v rozmezí 1,56 – 2,15 g/kg. Ze soudně lékařské praxe lze tuto hladinu hodnotit jako střední až těžký stupeň opilosti. Právě v doplnění znaleckého posudku (vypracovaném dne 24. 9. 2018) se znalec RNDr. Petr Kurka, CSc. zabýval výpovědí obžalovaného ohledně množství požitého alkoholu. Konstatoval, že pokud by obžalovaný konzumoval alkohol, to je konkrétně desetistupňová piva v počtu čtyř půllitrových lahví, až v době po samotném incidentu, to je od 8.30 hodin dne 16. 4. 2018, pak při hmotnosti obžalovaného 87,5 kg a při 20% resorpčním deficitu by se hladina alkoholu v krvi tohoto obžalovaného mohla pohybovat v době jednotlivých odběrů daleko níže, to je konkrétně ve 13.50 hodin v rozmezí 0,00 – 0,19 g/kg alkoholu. Toto množství je v nesouladu s koncentrací alkoholu stanoveného dechovou zkouškou i metodou plynové chromatografie v krvi v uvedeném čase.

K závěrům tohoto znaleckého posudku i jeho doplňku obžalovaný Rostislav K. v průběhu hlavního líčení uvedl, že počet vypitých piv uvedl pouze orientačně, mohl jich vypít také víc a rozhodně před skutkem žádný alkohol, ani pivo nepožil, neboť pak ještě řídil vozidlo.

Rovněž v souladu s ust. § 211 odst. 5 tr. řádu byly čteny také další znalecké posudky, a to znalecký posudek z oboru kriminalistiky, odvětví genetika a znalecký posudek z oboru kriminalistiky, odvětví analýza dat a zkoumání nosičů.

Znalecký posudek z oboru kriminalistiky, odvětví genetika dokládá, že ve stopách č. 21 a 22, zajištěných na místě činu (povlaky z polštáře), byla zjištěna pozitivní specifická reakce na přítomnosti lidského hemoglobinu, tedy byla prokázána lidská krev. Po porovnání všech stanovených profilů DNA byla zjištěna shoda mezi profilem DNA stanoveným ze srovnávacího vzorku patřícího poškozené Kristýně O. a majoritními složkami profilu DNA stanovených ze stop č. 6 a 8 (stěry z rukou této poškozené). Uvedená shoda významně

překračuje hodnotu, která je stanovena jako limit pro individuální identifikaci. Dále byla zjištěna shoda mezi profilem DNA stanoveným ze srovnávacího vzorku obžalovaného, minoritní složkou profilu DNA stanoveného ze stopy č. 8 (stěr z ruky poškozené Kristýny O.), jakož i s majoritními složkami profilu DNA stanovených ze stop č. 21 a 22 (povlaky z polštáře) a z vydaného trika patřícího obžalovanému.

Znaleckým posudkem z oboru kriminalistiky, odvětví analýza dat a zkoumání nosičů dat byly na přiloženém DVD nosiči zálohovány informace uložené na mobilních telefonech zn. Samsung a Nokia a rovněž na SIM kartách v nich se nacházejících, jakož i v notebooku zn. HP. Podle obsahu zjištěných dat je zřejmé, že mobilní telefon zn. Samsung, telefonního čísla xxx, užíval obžalovaný Rostislav K. Původním uživatelem mobilního telefonu zn. Nokia, mobilního čísla xxx, byla poškozená Naděžda K. Mobilní telefon zn. Nokia model 2630 RM-298 a notebook zn. HP měla užívat poškozená Kristýna O. V paměti mobilního telefonu zn. Samsung byla nalezena komunikace prostřednictvím SMS zpráv ze dne 16. 4. 2018 uskutečněná mezi obžalovaným a svědkyní Janou M. V období od 1. 4. 2015 do 16. 4. 2018 byla zjištěná také další četná komunikace formou SMS zpráv mezi těmito osobami týkajících se především rodinných a soukromých záležitostí. Z obsahu dalších zálohovaných dat nebyly zjištěny žádné významné skutečnosti, které by měly zásadní význam pro objasnění daného skutku.

V přípravném řízení byl vypracován také **znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie**, a to poté, kdy byl znalkyněmi vyšetřen obžalovaný Rostislav K. Obě znalkyně byly k závěrům tohoto vypracovaného znaleckého posudku vyslechnuty, a to u hlavního líčení dne 18. 12. 2018.

Znalkyně MUDr. Dana Skřontová uvedla, že u obžalovaného nezjistila žádnou duševní nemoc v pravém slova smyslu, což znamená, že obžalovaný netrpí některou z poruch afektivity endogenního charakteru, ani netrpí psychotickým onemocněním. Jeho intelektové schopnosti jsou v normě. Nervová soustava není narušena organickým procesem. Osobnost obžalovaného je bez patologie ve smyslu poruchy osobnosti. Obžalovaný je zdráv, je plně schopen chápat smysl trestního řízení a trestu a účinně se hájit. Obžalovaný nejednal pod vlivem bludů či halucinací a rovněž byla vyloučen porucha vědomí. Stejně tak byla vyloučena přechodná akutní psychotická porucha jako následek psychického a fyzického vyčerpání. Nejednalo se rovněž o těžkou depresi s psychotickými příznaky. Žádná duševní nemoc neměla vliv na jeho schopnosti rozpoznat protiprávnost svého jednání, kdy tyto schopnosti byly plně zachovány. Pokud se jedná o schopnost jednání ovládat, ani tato schopnost nebyla ovlivněná žádnou duševní nemocí. Znalkyní byly ovládací schopnosti obžalovaného hodnoceny jako snížené na rozhraní nepodstatného a podstatného snížení, tedy jednalo se o snížení pouze nad polovinu pásma, a to v důsledku určité míry strádání a stavu obžalovaného. Dle znalkyně pobyt obžalovaného na svobodě není z medicínského hlediska nebezpečný, a proto není navrhováno uložení žádné z forem ochranného léčení, ani zabezpečovací detence. Rovněž znalkyně konstatovala, že obžalovaný není osobou závislou na alkoholu či jiných návykových látkách a případně požitý alkohol neměl vliv na motivaci jeho jednání. Zcela byla vyloučena patologická opilost. I pokud by se v době skutku nacházel ve stavu středně těžké opilosti, pak ani tato nic nemění na závěrech znaleckého posudku z oboru psychiatrie.

Znalkyně PhDr. Helena Khulová v celkovém profilu osobnosti obžalovaného nalezla znaky zodpovědnosti, cílevědomosti a vytrvalosti. Testový profil neukazuje u něj na zvýšenou impulsivitu, která by vedla k jednání bez uvážení následku. Nicméně při zahlcení negativními emocemi může u obžalovaného dojít k uvolnění potlačovaných hostilních impulsů o to destruktivnějším způsobem. Celkově však u něj známky zvýšené agresivity v testovém profilu osobnosti shledány nebyly. Znalkyně konstatovala, že v důsledku vážného

onemocnění manželky se obžalovaný dostal do permanentního stresu plynoucího z nadměrné zátěže péče o ni. U obžalovaného lze usuzovat na dysforii spolu se snahou situaci zvládnout a rovněž s popřením či vytěsněním její nezvratnosti, neschopností oddělit minulost od přítomnosti. Náročnost situace pak překročila kritickou hranici, kterou byl schopen zvládat.

Z psychologického hlediska je jednání obžalovaného vysvětlitelné významným oslabením při dlouhodobém stresu. Vyznačuje se zkratkovým jednáním, v pozadí kterého se rýsuje dlouhodobější emoční napětí a frustrace, rovněž i ztráta naděje. Dlouho potlačované hostilní impulsy v zátěžové situaci našly své uvolnění. Pocit bezmoci, zároveň silného zklamání, rozhořčení i vlastní újmy vedly u obžalovaného k uvolnění nepřiměřeného destruktivního agresivního jednání. Znalkyně také konstatovala, že jeho jednání po destruktivním činu neodpovídá jednoznačnému postoji k vlastní smrti. Znalkyně uvedla, že obžalovaný do onemocnění své manželky nevykazoval žádné známky duševního onemocnění, byl adekvátně sociálně adaptován po stránce pracovní i rodinné. V důsledku onemocnění své ženy však byl vystaven chronickému stresu s postupným vyčerpáním psychickým i fyzickým. Došlo k destabilizaci psychiky ve smyslu reakce na stres – poruše přizpůsobení s poruchou spánku, ztrátou radosti ze života, ztrátou naděje ve zlepšení. To nakonec vedlo k destruktivnímu činu. Po destruktivním činu popisuje obžalovaný stav uvolnění a také v následujícím období není shledána žádná patologie svědčící pro duševní onemocnění. Inkriminovaný čin se jeví ojedinělým excesem v jeho dosavadním životě a váže se na specifické subjektivně významné dlouhodobě zatěžující frustrující a stresující podmínky.

6. Jako důkaz soud vyhodnotil také jednotlivé listinné materiály založené ve spise, které byly v průběhu hlavního líčení předloženy stranám k nahlédnutí v souladu s ust. § 213 odst. 1 tr. řádu a na žádost obhajoby některé z těchto listinných důkazů byly také přečteny dle ust. § 213 odst. 2 tr. řádu.

Ve svazku 1/ je založen na č.l. 6 – 7 **přepis telefonního hovoru**, z něhož je zřejmé, že dne 16. 4. 2018 v 09.20 hodin oznámil na linku 158 Petr M. (manžel svědkyně Jany M.) skutečnost, že jim před krátkou dobou telefonicky oznámil jejich známý z Ostravy, že ukončil život dvěma rodinným příslušníkům, a to konkrétně manželce a tchyni. V tomto telefonním hovoru volající uvádí jméno této podezřelé osoby – Rostislav K. – i přibližnou adresu v Ostravě. Z dalších listinných důkazů na č.l. 9 – 52, a to **protokolu o ohledání místa činu, fotodokumentace** a **přehledu zajištěných stop**, pak vyplývají skutečnosti, že tyto úkony byly provedeny bezprostředně po spáchání činu, to je dne 16. 4. 2018, kdy s ohledáním místa činu bylo započato v 11.21 hodin. Z těchto důkazů vyplývají nálezové okolnosti na místě činu i skutečnost, jaké stopy a v jakých konkrétních místech domu byly nalezeny a zajištěny. Na č.l. 54 je založen **originál dopisu**, který krátce po činu (dle vlastního vyjádření) napsal obžalovaný svým synům, v němž se v podstatě přiznává ke spáchanému skutku a žádá o odpuštění. Uvádí v něm rovněž, že už nemohl dál. Z **protokolu o lékařském vyšetření** při ovlivnění alkoholem (č.l. 100) pak vyplývá ta skutečnost, že obžalovanému byla dne 16. 4. 2018 opakovaně odebrána krev, a to ve 13.50 hodin a 14.11 hodin a současně moč ve 13.23 hodin, kdy toxikologické vyšetření těchto odebraných vzorků bylo zmiňováno již výše.

Ve svazku 2/ je na č.l. 188 – 198 založen **protokol o prohlídce těla obžalovaného** s fotodokumentací, z něhož jednoznačně vyplývá, že důvodem tohoto úkonu bylo zadokumentování případného zranění obžalovaného. Na obličeji osoby obžalovaného bylo zjištěno drobné poranění (škrábanec) u kořene nosu, a to v pravé části obličeje. Na pravé ruce nebylo žádné zranění zjištěno. Na levé ruce na hřbetu prostředníčku bylo zjištěno zranění nad kloubem o velikosti 0,5 x 0,5 cm. Žádná další viditelná zranění u obžalovaného objektivně zjištěna nebyla.

Ve svazku 3/ je na č.l. 372 založen **přehled SMS zpráv** mezi obžalovaným a svědkyní Janou M., který potvrzuje výpověď této svědkyně o telefonickém kontaktu s obžalovaným dne 16. 4. 2018 a tuto skutečnost shodně uvádí také sám obžalovaný. Na č.l. 436 je založená **lékařská zpráva**, z níž vyplývá, že poškozená Naděžda K. byla umístěna v xxx od prosince 2014 do května 2017. Po celou tuto dobu ji pravidelně navštěvoval obžalovaný Rostislav K. jakožto její manžel, který se rovněž telefonicky informoval na její zdravotní stav a často si také bral manželku domů. Jeho zájem a péče o manželku byly vždy vzorné. Sám zajišťoval veškerou péči včetně transportu a hygieny. Další lékařská zpráva v tomto směru, a to **zpráva Domova pro seniory** je pak založena na č.l. 490 – 491 **ve svazku 4**/. V tomto zařízení byla poškozená Naděžda K. umístěna od 15. 5. 2017 a péče obžalovaného, který si manželku brával domů většinou jednou za 14 dnů, a to na dobu od pátku do pondělí, je hodnocena jako vzorná. Ze zprávy vyplývá, že poškozená Naděžda K. byla plně odkázána na péči personálu, a to ve všech oblastech sebepéče. Tuto péči o ni musel obžalovaný zvládat také při pobytu paní K. ve svém trvalém bydlišti. Nikdy se nestalo, že by Naděžda K. přijela „z dovolenky" s podlitinami, opruzeninami nebo dekubity. Obžalovaný se vždy velmi zajímal o potřeby své manželky, vždy měla zajištěn dostatek prostředků na hygienu i další věci, které byla zvyklá používat z domova. Obžalovaný spolupracoval velmi dobře se všemi členy personálu, se kterými přišel do styku. Vždy byl slušný, zdvořilý a snažil se vyhovět, pokud byla potřeba. V případě, kdy se řešily zdravotní záležitosti poškozené, se vždy odvozu a doprovodu ujal obžalovaný. Vždy při kontaktu s poškozenou obžalovaný projevoval upřímně lásku k ní a v jeho chování nebyla dle mínění ústavu žádná přetvářka.

7. Po provedeném dokazování soud hodnocením důkazů ve smyslu ust. § 2 odst. 6 tr. řádu dospěl k jednoznačnému závěru v tom směru, že skutek uvedený v obžalobě se stal, tento skutek je trestným činem a nejsou ani žádné pochybnosti o tom, že pachatelem tohoto trestného činu je právě obžalovaný Rostislav K.

   Sám obžalovaný vytýkanou trestnou činnost již v přípravném řízení zcela doznal a také podrobně popsal způsob usmrcení obou poškozených a snažil se soudu vysvětlit také motivaci svého jednání. Popis události samotným obžalovaným přitom koresponduje se závěry znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, který zcela jednoznačně objektivizoval jako bezprostřední příčinu smrti obou poškozených udušení při uzavření dýchacích otvorů neprodyšným materiálem. Přestože v průběhu hlavního líčení v měsíci prosinci 2018 již obžalovaný znovu nechtěl popisovat a vracet se k samotnému skutku, po předestření jeho výpovědi z přípravného řízení, kterou učinil krátce po spáchání skutku dne 17. 4. 2018, zcela souhlasil s popisem těchto událostí jeho osobou a nic proti tomu nenamítal. Právě v této výpovědi také obžalovaný připustil, že v případě usmrcení poškozené Kristýny O. této obkročmo přisedl ruce k jejím bokům, aby tak zamezil případnému bránění se této poškozené, což znovu koresponduje se závěry výše citovaného znaleckého posudku. V případě této poškozené totiž byla mimo jiné zjištěna také poranění v podobě oděrek kůže a krevních podlitin, jakož i zlomenina pravého horního rohu štítné chrupavky, jakožto změny svědčící pro působení tupého násilí malé až střední intenzity síly a rovněž zranění, která odpovídají sebeobraně oběti. Dle závěrů znalců právě zlomenina pravého horního rohu štítné chrupavky mohla vzniknout pevným úchopem krku druhou osobou či stlačením krku dolní končetinou proti pevné podložce či nakleknutím na tělo poškozené. Právě tímto mechanismem mohly vzniknout také čerstvé krevní podlitiny na hrudníku v blízkosti klíční kosti. Také čerstvé krevní podlitiny a oděrky kůže na pravém zápěstí a hřbetu pravé ruky pak mohly vzniknout při sebeobraně poškozené. Nic takového nebylo zjištěno na těle druhé poškozené – Naděždy K. – neboť tato poškozená byla plně upoutána vzhledem ke svému zdravotnímu stavu na lůžko a nijak se bránit ani nemohla. O sebeobraně poškozené Kristýny O. a možném použití polštáře při útoku na ni přitom svědčí také závěry znaleckého posudku z oboru kriminalistiky, odvětví genetiky.

Přestože v průběhu hlavního líčení se již obžalovaný vymezil výhradně k popisu své životní situace od měsíce června 2014, kdy došlo ke zdravotnímu postižení jeho manželky Naděždy K. až do okamžiku spáchání skutku v měsíci dubnu 2018 a jakékoliv předchozí plánování takového činu v podstatě u hlavního líčení nepotvrzoval, po přečtení části jeho výpovědi z přípravného řízení, kde o těchto úvahách hovořil, znovu i tuto část své výpovědi potvrdil a ničím nevyvrátil.

Doznání obžalovaného ke spáchání vytýkaného trestného činu v kontextu s objektivními zjištěními znalců z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství je pak dále doplňováno i důkazy dalšími. Pokud jde o jednotlivé svědecké výpovědi, je třeba uvést, že většina svědků - syn obžalovaného Martin K. i svědkyně Blanka P. - se víceméně vyjádřili pouze ke vztahům v rodině a potvrzovali vzornou péči obžalovaného nejen o svou manželku Naděždu K., ale i o svou tchyni a celou domácnost po dobu několika let. Tyto skutečnosti potvrdila také rodinná přítelkyně Jana M., kterou obžalovaný kontaktoval SMS zprávou krátce po skutku a následně v telefonickém hovoru jí sdělil, co udělal, kdy na základě těchto zjištění právě svědkyně Jana M., respektive její manžel, kontaktovali Policii ČR. Sám obžalovaný Rostislav K. ve své výpovědi v přípravném řízení přitom uvedl, že po spáchání skutku cítil zvláštní uvolnění, všechno z něj spadlo a nebyl ani nervózní. Poté popsal jednotlivé úkony, které prováděl včetně uvaření kávy, cesty do obchodu i sezení na zahradě. Zcela vyrovnaný stav obžalovaného ve své výpovědi popsal také další svědek – Radim B., který obžalovaného blíže neznal a přišel s ním do kontaktu poprvé právě dne 16. 4. 2018 krátce po spáchání trestného činu. Právě tento svědek komunikoval s obžalovaným v jeho domě, kdy popsal tohoto obžalovaného jako člověka vstřícného, který mluvil srozumitelně, klidně a k věci a nepřipadal mu v žádném případě jako nervózní nebo pod vlivem alkoholu. Určité nesrovnalosti ohledně množství požitého alkoholu a době tohoto požití jsou vysvětlitelné tím, že obžalovaný nejprve v přípravném řízení uvedl, že teprve po spáchání činu vypil asi čtyři půllitry desetistupňového piva a teprve poté, kdy v průběhu hlavního líčení byly čteny závěry znalce toxikologa v tom směru, že toto požité množství a doba vypití piva neodpovídá zjištěným znaleckým závěrům, sám obžalovaný připustil, že mohl piv po skutku vypít více, než původně uváděl. Znovu však zcela vyloučil, že by se posilnil alkoholem ještě před spácháním skutku, neboť jako řidič z povolání by toto nikdy neudělal, když věděl, že následně bude ještě řídit. Každopádně ani případné požití alkoholu v době skutku nebo krátce před jeho spácháním by nemělo vliv na závěry znalců o plné trestní odpovědnosti obžalovaného.

S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soud ve shodě s podanou obžalobou trestné jednání obžalovaného Rostislava K. právně kvalifikoval jako zločin vraždy podle § 140 tr. zákoníku při současném použití kvalifikovaných skutkových podstat, které budou rozvedeny níže. Je nutno uvést, že ustanovení § 140 tr. zákoníku chrání lidský život, kdy předmětem útoku je pouze živý člověk. Život je chráněn i v době, kdy osoba, o niž se jedná, je nevyléčitelně smrtelně nemocná nebo je smrtelně zraněná a její smrt je již neodvratná. Je proto trestný i útok na život takové osoby, a to například i z důvodu tzv. eutanazie, tedy uspíšení smrti z útrpnosti. Objektivní stránka trestného činu vraždy je charakterizována usmrcením člověka, kterým se rozumí jakékoliv zbavení života živého člověka. Při tom je nerozhodné, jakých prostředků bylo při něm použito, zda šlo o jednání jednorázové nebo postupné a dlouhodobé. Usmrcení člověka lze spáchat jak konáním, tak i opomenutím takového konání, k němuž byl pachatel podle okolností a svých poměrů povinen. Trestný čin vraždy je trestným činem úmyslným a v daném konkrétním případě zcela jednoznačně obžalovaný tento trestný čin spáchal v úmyslu přímém dle ust. § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, neboť je zcela zřejmé, že způsobem popsaným ve výroku rozsudku chtěl obě poškozené usmrtit a jeho jednání k takovému následku také celou dobu směřovalo.

Z obsahu provedených důkazů vyplývá, že obžalovaný se vytýkaného trestného jednání dopustil po předchozím uvážení a tím naplnil kvalifikovanou skutkovou podstatu daného trestného činu, a to dle druhého odstavce příslušného zákonného ustanovení. U předchozího uvážení jde o situaci, kdy pachatel si předem, to je před spácháním činu, zváží rozhodující okolnosti provedení činu včetně zvolení místa a doby spáchání, použití zbraně či jiného prostředku vhodného pro usmrcení jiného s cílem, aby došlo k jeho úspěšnému provedení. Na druhé straně však není třeba, aby takový plán byl promýšlen do nejmenších podrobností a detailů, ale postačí rámcové vymezení rozhodných skutečností provedení činu v představě pachatele, které pak může být při jeho vlastním provedení doplňováno či měněno vzhledem ke konkrétním okolnostem případu a vývoji situace. Předchozí uvážení se vztahuje nejen na samotné rozhodnutí, při kterém pachatel předem zvažuje všechny okolnosti svědčící pro úmyslné usmrcení, ale zahrnuje i volbu vhodných prostředků pro uskutečnění způsobu provedení usmrcení jiného, přičemž z hlediska časového je zde určitý odstup od vlastního způsobu spáchání trestného činu vraždy, neboť jde ve své podstatě o naplánování provedení takového činu. Není však vyžadována žádná zvláštní rafinovanost, detailní promyšlení celé situace, rozplánování jednotlivých fází útoku a podobně. V daném konkrétním případě sám obžalovaný Rostislav K. v průběhu své výpovědi dne 17. 4. 2018, to je pouhý jediný den po spáchání skutku, připustil, že o usmrcení obou poškozených uvažoval již od Vánoc roku 2017, a to vzhledem k vývoji situace, kdy sám se začal obávat, že již péči o ně dále nezvládne a ony zůstanou samy. Postupně proto začal uvažovat o nějakém vysvobození, přemýšlel o tom o víkendech nebo i v práci, konkrétně přemýšlel o verzi smrti všech v automobilu a už v té době ho také napadla varianta udušení ve spánku. Právě s ohledem na tento charakter výpovědi samotného obžalovaného, který v průběhu dokazování nebyl ničím zpochybněn, je tato právní kvalifikace zcela na místě.

Nelze polemizovat ani o použití kvalifikované skutkové podstaty ve smyslu ustanovení § 140 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, to je usmrcení dvou osob, neboť je zcela jednoznačné, a to ze založeného protokolu o ohledání místa činu i výše citovaného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, že tento trestný čin obžalovaný spáchal na dvou osobách, a to v krátké časové návaznosti, kdy nejprve úmyslně usmrtil svou tchyni Kristýnu O. a následně stejným způsobem usmrtil také svou manželku Naděždu K.

Rovněž sám obžalovaný ve svých výpovědích naznačil motivaci svého jednání a tato je zcela jednoznačně vymezena také znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie, kdy je zřejmé, že v důsledku vážného onemocnění manželky se obžalovaný po dobu několika let dostával do permanentního stresu plynoucího z nadměrné zátěže péče o ni. Tato náročnost situace v určité době překročila kritickou hranici, kterou nebyl schopen zvládat. Z psychologického hlediska je jeho jednání vysvětlitelné významným oslabením při dlouhodobém stresu - pocit bezmoci, zároveň silného zklamání, rozhořčení i vlastní újmy pak u obžalovaného vedly k uvolnění nepřiměřeného destruktivního agresivního jednání.

Ačkoliv svým způsobem z lidského hlediska lze pochopit počínání obžalovaného a lze vyjádřit respekt nad tím, jakým způsobem a jak dlouhou dobu dokázal pečovat o vážně nemocnou manželku, ani s přihlédnutím ke všem těmto okolnostem však nelze takové jednání obžalovaného v žádném případě omluvit, neboť jak již bylo uvedeno výše, nikdo není oprávněn zbavit života druhého člověka, a to v žádné životní situaci. Jednání obžalovaného jednoznačně je trestným činem a naplnilo všechny zákonné znaky zločinu vraždy dle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku.

8. Ze založených zpráv ve spise bylo k osobě obžalovaného zjištěno, že je velmi kladně hodnocen zaměstnavatelem, to je xxx, kde působil jako řidič od října 2012 a žádné negativní poznatky k jeho osobě nebyly zjištěny ani v místě trvalého bydliště. Rovněž po dobu výkonu vazby se chová řádně a veškeré povinnosti plní na požadované úrovni. Ze založeného opisu

rejstříku trestů je zřejmé, že je třeba na jeho osobu pohlížet jako na osobu soudně netrestanou.

9. Při úvahách o druhu a výši trestu soud vycházel z ustanovení § 37 a § 39 tr. zákoníku, kdy přihlédl k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným a majetkovým poměrům pachatele, jeho dosavadnímu způsobu života a možnostem jeho nápravy. Soud posuzoval také povahu a závažnost trestného činu z hlediska významu konkrétního chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsob provedení činu a jeho následky, jakož i okolnosti, za kterých byl čin spáchán. Zvlášť byla hodnocena také osoba pachatele, míra jeho zavinění a pohnutky, jakož i polehčující a přitěžující okolnosti.

10. V případě obžalovaného Rostislava K. je trestní sazba orientována ustanovením § 140 odst. 3 tr. zákoníku a dovoluje uložit trest odnětí svobody v rozpětí od 15 do 20 let nebo trest výjimečný. K uložení výjimečného trestu odnětí svobody soud v žádném případě podmínky neshledal a důsledně vážil výměru trestu v rámci zákonné trestní sazby, a to při zohlednění všech polehčujících i přitěžujících okolností. Soudem byla vyhodnocena řada polehčujících okolností uvedených v § 41 tr. zákoníku, kdy je třeba zejména uvést, že obžalovaný spáchal tento trestný čin pod vlivem tíživých rodinných poměrů, které si sám nezpůsobil /§ 41 písm. e) tr. zákoníku/, napomáhal při objasňování své trestné činnosti /§ 41 písm. l) tr. zákoníku/, trestného činu upřímně litoval a vedl před spácháním trestného činu řádný život /§ 41 písm. n), o) tr. zákoníku/. Na druhou stranu však nelze přihlédnout ani přitěžující okolnosti ve smyslu ust. § 42 písm. d), h) tr. zákoníku, neboť tento trestný čin spáchal využívaje něčí bezbrannosti a ke škodě osoby blízké, zdravotně postižené, vysokého věku a nemohoucí. S ohledem na vyvážení polehčujících i přitěžujících okolností proto soud dospěl k jednoznačnému závěru v tom směru, že obžalovanému lze uložit trest odnětí svobody na jeho samé spodní hranici, to je v trvání 15 roků.

    Soud se samozřejmě zabýval také otázkou možnosti použití ustanovení § 58 tr. zákoníku o mimořádném snížení trestu odnětí svobody a dospěl k jednoznačnému závěru, že pro takový postup v případě obžalovaného Rostislava K. podmínky splněny nejsou. Takový postup lze použít tehdy, pokud soud má vzhledem k okolnostem případu nebo vzhledem k poměrům pachatele za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody trestním zákonem stanovené bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že lze dosáhnout nápravy pachatele i trestem kratšího trvání. Za okolnosti případu nebo poměry pachatele odůvodňující toto mimořádné snížení trestu odnětí svobody dle § 58 odst. 1 tr. zákoníku lze považovat existenci více významných polehčujících okolností při nedostatku přitěžujících okolností nebo vážnou nemoc pachatele nebo závislost mnohačlenné rodiny pachatele na jeho výdělku a další. Okolnosti případu nebo poměry pachatele mohou odůvodnit tento postup pouze za předpokladu, že by použití nesnížené trestní sazby trestu odnětí svobody bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že lze dosáhnout nápravy pachatele i trestem kratšího trvání.

    V tomto konkrétním případě byly výše citované polehčující okolnosti zohledněny již tím způsobem, že obžalovanému byl uložen trest odnětí svobody na jeho samé spodní hranici zákonné trestní sazby, to je v trvání 15 roků, a že byl obžalovaný současně zařazen do mírnějšího typu věznice, to je do věznice s ostrahou. Nelze však přehlédnout existenci přitěžujících okolností, jak byly citovány výše, a tu skutečnost, že v žádné životní situaci člověka není možné, aby jiný člověk vzal do rukou život takové osoby, a to i za situace, která nastala v rodině K. Jednání obžalovaného je v rozporu s právním řádem České republiky, který chrání život kteréhokoliv člověka bez ohledu na jeho zdravotní stav či věk.

11. V průběhu trestního řízení se připojila s nárokem na náhradu škody poškozená Česká průmyslová zdravotní pojišťovna Ostrava, jakožto zdravotní pojišťovna obou zemřelých poškozených. Vzhledem k tomu, že v přípravném řízení, ani do okamžiku zahájení

dokazování v průběhu hlavního líčení však tato zdravotní pojišťovna nevyčíslila požadovanou výši náhrady škody, byla se svým nárokem na náhradu škody v souladu s ust. § 229 odst. 1 tr. řádu odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních.

Žádný další poškozený se s žádným nárokem na náhradu škody nepřipojil, a proto o něm ani nebylo soudem rozhodováno.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání **do 8 /osmi/ dnů** ode dne doručení jeho písemného vyhotovení prostřednictvím podepsaného soudu k Vrchnímu soudu v Olomouci.

Rozsudek může odvoláním napadnout státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoliv výroku a obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká. Poškozený pro nesprávnost výroku o náhradě škody.

Osoba oprávněna napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný, nebo že chybí.

Odvolání musí být ve lhůtě do 8 dnů od doručení opisu rozsudku odůvodněno tak, aby bylo patrno, ve kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda je podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného.

Ostrava 19. prosince 2018

JUDr. Šárka Skalská v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Kavalová